

12. konferenca ravnateljic in ravnateljev vzgojno-izobraževalnih zavodov v Sloveniji

Mag. Marjana Milčinović, ZRSŠ

Vzgojno delovanje v središču delovanja vrtcev

Brdo pri Kranju, 25. 8. 2026

Kakovost v vrtcih

Kakovost v vrtcih, poleg upoštevanja temeljnih izhodišč, ki veljajo za ostale ravni vzgoje in izobraževanja, predvideva oblikovanje lastnega koncepta kakovosti.

Kakovosten vrtec je opredeljen na

- strukturni,
- posredni in
- procesni ravni. ➡ **Vzgojno delovanje v vrtcu.**

VIR: Marjanovič in dr.: Pogled v vrtec, 2005

Predšolska vzgoja

- Kaj je vzgoja v širšem in kaj v ožjem pomenu?
- Kaj je vzgojno delovanje v vrtcu?

Dejavniki, ki vplivajo na vzgojno delovanje vrtca

- Pravne podlage (Konvencija o otrokovih pravicah, zakonski predpisi s področja predšolske vzgoje, pravilniki ...)
- Kurikulum za vrtce (2025)
- Kodeks etičnega ravnanja v vrtcu
- Vzgojno delovanje in sodelovanje strokovnih delavcev
- Pogled na otroka in participacija otrok
- Prikriti kurikulum in subjektivne teorije strokovnih delavcev
- Sodelovanje s starši, okoljem ...

Vzgojno delovanje je učinkovito, ko je poenoteno in dogovorjeno na ravni vrtca.

Osnova uspešnega vzgojnega delovanja

je pedagoški delavec, ki vzgojni koncept strukturira s kriteriji odličnosti, etičnosti, spoštljivosti in osebne vpletenosti (Kroflič, 2007).

- Spoštovanje vsakega posameznega otoka, ki je aktiven, kompetenten in edinstven posameznik.
- Ustvarjati spodbudno, varno in vključujoče okolje, ki podpira celostni razvoj, dobro počutje in enake možnosti vseh otrok.
- Vzgojitelj z načrtnim oblikovanjem odnosov, okolja in izkušenj podpira otrokov celostni razvoj ter njegovo vključevanje v skupnost.

Kurikulum za vrtce

https://www.gov.si/assets/min_istrstva/MVI/Dokumenti/Sektor-za-predskolsko-vzgojo/Dokumenti-smernice/KURIKULUM-ZA-VRTCE-2025.pdf

Kurikulum za vrtce

Uvod

- Kurikulum za vrtce **poudarja otroka kot kompetentnega posameznika** ter **pomen njegove participacije in vključenosti v dejavnosti v času njegovega celotnega bivanja v vrtcu** ter pomen poslušanja otrok, ki predstavlja temelj za njihovo participacijo in aktivno vključenost v dejavnosti.

Podoba o otroku določa pričakovanja strokovnih delavcev v odnosu do otrok. Pogojena je s kulturnimi, z družbenimi, etičnimi in političnimi razlagami o otroštvu in pomenu otroštva.

(Rutar, Poti do participacije otrok v vzgoji, 2013)

Kurikulum za vrtce, 2025

<https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Sektor-za-predsolsko-vzgojo/Dokumenti-smernice/KURIKULUM-ZA-VRTCE-2025.pdf>

Cilji kurikulumuma za vrtce

1. Vsem otrokom zagotavljati okolje za dobro počutje, čustveno varno navezanost ter ustrezne pogoje in spodbude za celovit razvoj, pridobivanje novih izkušenj, spretnosti in znanja.
2. Otrokom omogočati pogoste in kakovostne medsebojne socialne odnose, delovanje v skupini in družbi ter spodbujati razvoj samozavedanja in empatije, socialnega razumevanja, spretnosti sporazumevanja in pogovarjanja ter sodelovanja.
3. Pri otrocih spodbujati oblikovanje temeljnih družbenih norm in vrednot, kot so človekove pravice in dolžnosti, enakost, svoboda, strpnost, odgovornost do sebe, drugih živih bitij in okolja, spoštovanje dogovorjenih pravil.
4. Otrokom zagotavljati pogoje za ozaveščanje o individualnih in skupinskih razlikah in njihovo izražanje ne glede na spol, socialno, ekonomsko in kulturno ozadje, svetovni nazor, narodno in jezikovno pripadnost, posebnosti v razvoju.
5. Omogočati razvojno inovativno, fleksibilno in uravnoteženo izvedbo dejavnosti kurikulumuma za vrtce v različnih programih za predšolske otroke.
6. Vzgojiteljicam omogočati uporabo različnih metod, pristopov in vsebin za spodbujanje razvoja in učenja otrok, upoštevajoč razvojne značilnosti in potrebe različno starih otrok, spoznanja vzgojno-izobraževalnih ter drugih znanstvenih ved, s posebnim poudarkom na otroški igri.
7. Vzgojiteljicam omogočati avtonomno in strokovno odgovorno delo v vrtcu, ki naj temelji na samoevalvaciji.
8. Razumeti čas in prostor kot dva ključna elementa kurikulumuma, ki otroku omogočata varnost, izbiro, individualno izražanje in tudi možnost umika.
9. Vzpostavljati kakovostno, sistematično in sprotno informiranje staršev v vrtec vključenih otrok, sodelovanje s starši pri načrtovanju in izvajanju posameznih dejavnosti v vrtcu v korist otrok in upoštevajoč strokovno avtonomijo vrtca.

Načela uresničevanja ciljev kurikulumuma za vrtce

1. Načelo zagotavljanja otrokove vključenosti in možnosti za učenje na različnih področjih dejavnosti
2. Načelo spodbujanja komunikacije, različnih načinov izražanja ter jezikovno-govornega razvoja
3. Načelo zagotavljanja enakih možnosti, prepoznavanja in upoštevanja različnosti med otroki in družinami, inkluzije in medkulturnosti
4. Načelo sistematičnega vzgajanja za temeljne družbene norme in vrednote
5. Načelo odprtosti kurikulumuma, avtonomnosti in strokovne odgovornosti
6. Načelo uravnoveženosti in usklajenosti ter možnosti izbire
7. Načelo strokovne utemeljenosti kurikulumuma
8. Načelo razvojno-procesnega pristopa
9. Načelo horizontalne in vertikalne povezanosti
10. Načelo sodelovanja s starši
11. Načelo sodelovanja z okoljem
12. Načelo timskega pristopa
13. Načelo trajnostnega razvoja
14. Načelo nadaljnjega izobraževanja in usposabljanja

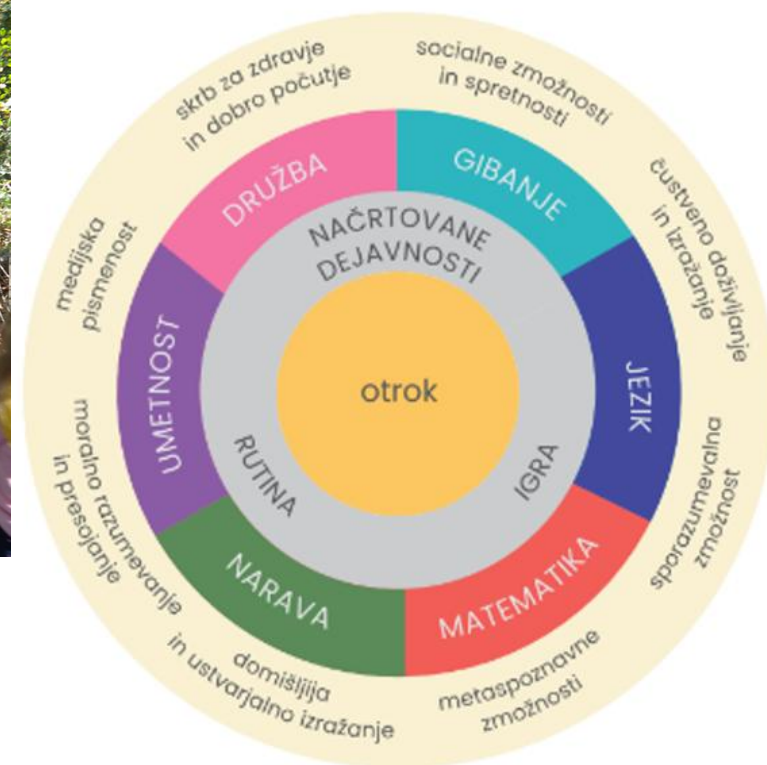
Kurikulum za vrtce, 2025

Načrtovanje izvedbenega kurikuluma

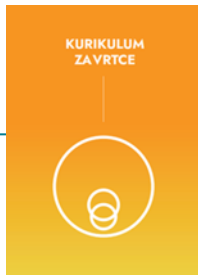
Priporočila za izvajanje kurikuluma za vrtce

Prečne zmožnosti in spretnosti – gre za znanja in spretnosti otrok, ki se kot rdeča nit prepletajo skozi vse dejavnosti vrtca, načrtovane in rutinske, ter prosto igro otrok.

1. Skrb za zdravje in dobro počutje
2. Socialne zmožnosti in spretnosti
3. Čustveno doživljanje in izražanje
4. Sporazumevalna zmožnost
5. Metaspoznavne zmožnosti
6. Domišljija in ustvarjalno izražanje
7. Moralno razumevanje in presojanje
8. Medijska pismenost

Kurikulum za vrtce, 2025

Kurikulum za vrtce in prikriti kurikulum

IJZ III

Kurikulum za vrtce

„Kurikulum za vrtce (2025) je **posodobljen v skladu z novjšimi teoretičnimi spoznanji o zgodnjem učenju otrok, mednarodnimi priporočili in smernicami o visokokakovostni predšolski vzgoji** v vrtcih ter zahtevami časa, v katerem živimo.

... **omogoča vsem otrokom, ki so vključeni v vrtec, enake možnosti, upošteva njihove značilnosti in potrebe, individualne razlike v razvoju in učenju, kakor tudi različne osebne okoliščine staršev.** Pri sodelovanju s starši je poudarek na usklajenem delovanju vrtca in družine v korist otroka, ob upoštevanju strokovne avtonomnosti vrtca (Kurikulum, str. 5).“

Prikriti kurikulum (skriti kurikulum)

- Prikrita pričakovanja vzgojitelja,
- čustveni stik med vzgojiteljem in otrokom,
- odnosi med vrstniki,
- organizacija razporeditve prostora in dejavnosti,
- disciplinska pravila,
- splošna klima in kultura vrtca
- ...

Karikatura:
Božo Kos v
Dolar Bahovec
E. in Bregar
Golobič K., Šola
in vrtec skozi
ogledalo, 2004

Usklajeno vzgojno delovanje na ravni vrtca

- Pomen oblikovanja skupnih dogovorov o temeljnih vrednotah vrtca (vizija vrtca, skupni dogovori ...)
- Participacija otrok pri oblikovanju pravil v oddelku in vrtcu (otrok kot kompetenten posameznik ...)
- Kultura in klima vrtca ter prikriti kurikulum (organizacijska kultura, medsebojna podpora, zaupanje ...)
- Pomen refleksije in samoevalvacije strokovnih in vodstvenih delavcev vrtca
- Pomen kakovostne komunikacije (medsebojno poslušanje, konstruktivno reševanje problemov ...)
- Pomen odzivnosti in pravočasnosti pri reševanju vzgojnih problemov
- Iskanje ravnotežja med pričakovanji staršev, strokovnimi argumenti, zakoni in predpisi ter okoljem vrtca
- **Aktivnosti, s katerimi ravnatelj pripomore h kakovosti vzgojnega delovanja vrtca**

Literatura

IJZ III

- Bahovec, E. D. in Golobič, K. B. (2004). Šola in vrtec skozi ogledalo. Priročnik za vrtce, šolo in starše. Ljubljana: DZS.
- Cotič Pajntar, J. in Zore, N. (2017). Vključevanje v vrtcu. V Vključujoča šola, Priročniku z učitelje in druge strokovne delavce (6. zvezek). Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Devjak, T. (ur.) (2008). Pravila in vzgojno delovanje šole. Ljubljana Pedagoška fakulteta.
- Devjak, T. in Berčnik, S. (2019). Vzgoja predšolskega otroka. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- Kovač Šebart, m. in Krek, J. 2009. *Vzgojna zasnova javne šole*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- Krajnc, Tomaž (ur.). 2019. *Kakovost v izobraževanju. Varno in spodbudno učno okolje*. Ljubljana: Šola za ravnatelje.
- Kroflič, R. (1997). Med poslušnostjo in odgovornostjo. Ljubljana: Založba Vija.
- Kroflič, R. (2002). Izbrani pedagoški spisi. Vstop v kurikularne teorije. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Kroflič, R. (2007). Tudi šole vzgajajo, mar ne? V T. Devjak (ur.) Pravila in vzgojno delovanje šole (str. 101-118). Ljubljana. Pedagoška fakulteta.
- Kurikulum za vrtce. 2025.*
- Marjanovič Umek, L. idr. (2005). Pogled v vrtec. Ljubljana: Državni izpitni center.
- Oblak, Meta. 2021. *Vzgojno delovanje vrtca. Magistrsko delo*. Univerza v Ljubljani. Pedagoška fakulteta. Predšolska vzgoja.
- Peček Čuk, M. in Lesar, I. 2009. Moč vzgoje: sodobna vprašanja teorije vzgoje. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije.
- Polak, A. (2007). Timsko delo v vzgoji in izobraževanju. Ljubljana: Modrijan
- Rutar, Sonja. 2013. *Poti do participacije otrok v vzgoji*. Koper: Univerzitetna založba Annales.
- Salecl, R. (2010). Disciplina kot pogoj svobode. Ljubljana. Krtina.
- Zakon o vtrcih (1996)*. Ljubljana: Državni zbor Republike Slovenije.